

Detaljplan för Mellby 3:121 m.fl., Kiviks hamn, sydöstra delen

Simrishamns kommun, Skåne län

LAGA KRAFT HANDLING

Laga kraft 2023-01-03

Upprättad 2022-01-12

Inledning

Handlingar

Till detaljplanen finns följande handlingar:

Plankarta med planbestämmelser
Planbeskrivning (denna handling)
Granskningsutlåtande
Samrådsredogörelse
Behovsbedömning
MKB (för båtuppställning)
Fastighetsförteckning
Planprogram Kiviks hamn 2015
Programsamrådsredogörelse
Miljöteknisk markundersökning

Bakgrund

Samhällsbyggnadsnämnden beslutade 2015-04-16 att en ny detaljplan ska tas fram över Kiviks hamn. Planprogrammet godkändes för samråd 2015-09-04 efter att ha presenterats för samhällsbyggnadsnämnden. Beslut togs att hamnområdet skulle delas in i mindre etapper där respektive etapp genomförs med standard planförfarande. Denna planbeskrivning tillhör den andra, och avslutande, etappen som är belägen i hamnområdets sydöstra del.

I planprogrammet inkluderades även de delar som i gällande plan är planlagda för VA, reningsverket och pumpstationen. Men beroende på dessa anläggningars utsatthet för klimatförändringar, med stigande havsnivå som följd, är det inte möjligt att planlägga om dessa delar. De lyfts därför ur detta planarbete och tidigare gällande detaljplan gäller fortsatt här.

Syfte

Syftet med denna detaljplan är att reglera markanvändningen så att den stämmer med den aktivitet som råder i Kiviks hamn, samt möjliggöra för framtida utveckling. Gällande detaljplaner från 1943 anger stora delar av området som *hamn och allmänplats*, och detaljplanen från 1968 anger *park eller plantering och idrottsändamål* för området. Dessa planbestämmelser är otidsenliga och hanterar inte hamnens och området nu mer offentliga karaktär på ett bra sätt varpå ny detaljplan för området tas fram. Planen ska även verka för att möjliggöra för ett bättre flöde av människor och fordon. Utgångspunkten för området är att förbättra tillgängligheten och skapa en sammanhängande rumslig struktur samtidigt som områdets varierande karaktär tas tillvara. Även om inte markområden för VA planläggs på nytt i denna plan tillförs mark för VA-ändamål intill reningsverket.

Detta tillförande av mark syftar till att tjäna som parkeringsplats och tillfälligt upplag, det vill säga icke känslig användning där marken tillåts att svämmas över. Strukturen för denna detaljplan tar sin utgångspunkt ifrån översiktsplanens tre kommunövergripande mål:

*Småskalighet och kontraster med växtkraft i fokus
Utveckla kommunens unika värde med varsam hand
Delaktighet och kreativitet*

Plandata

Planområdet ligger i sydöstra delen av Kiviks hamnområde och omfattar del av hamnområdet samt naturmark och idrottsplan söder ut. Planområdet är cirka 17 ha stort.

Planområde markerad med röd streckad linje

Miljöpåverkan

Detaljplanens genomförande antas inte medföra sådan betydande miljöpåverkan som avses i 6 kap 11 - 18 §§ miljöbalken och i 4 kap 34 § plan- och bygglagen, varför behov av särskild miljöbedömning inte finns.

Den miljöbedömning som genomförts inom ramen för denna detaljplan visar att en omlokaliserad båtuppställningsplats är en potentiell risk för miljön, om den inte anläggs på ett sådant sätt att eventuella föroreningar kan tas om hand.

För att säkerställa att en ny båtuppställningsplats har en positiv inverkan på miljö- och naturvärden har därför en mindre miljökonsekvensbeskrivning, MKB, tagits fram för att utreda potentiella påverkansfaktorer och hur dessa kan undvikas.

Hamnen är klassad som kulturhamn, dess fysiska begränsningar omöjliggör trafikering av fartyg och aktiviteter som är föremål för tillståndsprövning enligt 9 kap 6 § miljöbalken.

Samhällsbyggnadsförvaltningen bedömer med vägledning av förordningen om miljökonsekvensbeskrivningar att planförslaget i sin helhet inte kan antas medföra betydande miljöpåverkan i den mening som avses i 6 kap 11 – 18 §§ miljöbalken och i 5 kap 18 § plan- och bygglagen.

Tidigare ställningstagande

Översiktsplan

Framtiden, Översiktsplan för Simrishamns kommun som vann laga kraft 2017-03-15 pekar ut Kivik som en ort med central koppling till turism, företagande, fruktodling samt havet och fisket. Hamnen är en populär samlingsplats med flera restauranger och anslutande idrottsplats med sporthall.

Hamnen är utpekad som en mötesplats som ska utvecklas med grön infrastruktur. Det finns förutsättningar för att bedriva försäljning av närproducerade livsmedel i hamnområdet. Vidare redovisas grönområdet sydöst om hamnen som viktig tätortsnära natur. Detaljplanen bedöms inte strida mot översiktsplanens intentioner.

Havsplan

Havsplanen, ett tillägg till översiktsplanen, blev antagen under hösten 2020. Syftet med denna plan är att sammanställa kunskap och underlag för att utröna de planeringsmässiga förutsättningarna som ska vara vägledande i frågor som rör havet och dess övergång till land.

Detaljplaner

Det finns sedan tidigare två antagna detaljplaner över det berörda planområdet, Förslag till stadsplan för Kiviks Municipalsamhälle 1943-02-20 (nr 1.) samt Förslag till ändring av stadsplanen för del av fastigheten Mellby 3:116 i Kiviks samhälle 1968-03-05 (nr 9).

Angränsande detaljplaner är:

Förslag till stadsplan för Kiviks Municipalsamhälle, 1943-02-20 (nr 1.)

Detaljplan för Mellby 3:121 m fl., Kiviks hamn, nordvästra delen, 2017-07-19 (nr 52).

ÅVS Kivik

I samband med att kommunen skulle ta fram en ny översiktsplan år 2011 fanns ett behov av att göra ett långsiktigt ställningstagande för väg 9. Tillsammans med Trafikverket togs en åtgärdsvalsstudie fram år 2014 som resulterade i sex åtgärder som skulle förbättra trafiksituationen i Kivik.

Mobility Managementplan för Kivik

En av åtgärderna i åtgärdssvalstudien var att kommunen skulle arbeta fram en Mobility management plan för Kivik som ska utgå från näringslivets transporter och trafikstyrning vid evenemang. 2021-02-25 §23 beslutade Samhällsplaneringsnämnden att godkänna MM-planen med tillhörande åtgärder för genomförande.

Riksintressen

Hela planområdet berörs av riksintresse för friluftslivet, turism och rörligt friluftsliv, kulturmiljövård och kustzon. Under rubrik Konsekvenser redogörs för hur planförslaget bedöms påverka riksintressena.

Riksintresse för friluftslivet (kap. 3 § 6 MB)

Riksintresseområdet utmärks av särskilda natur- och kulturkvaliteter med variationer i landskapet och god tillgänglighet för allmänheten. Riksintresset ska representera variationen av landskapet i Sverige och ska kunna ta emot ett stort antal besökare.

Riksintresse för turism och rörligt friluftsliv (kap. 4 § 2 MB)

Riksintresset sträcker sig från Örnahusen till Åhus och där turismens och friluftslivets, främst det rörliga friluftslivet, särskilt ska beaktas. Riksintresset består bland annat av närhet till både hav och kulturhistorisk bebyggelsemiljö såväl som bad, fiske och möjligheten att röra sig längs havet i långa obrutna sträckor.

Riksintresse för kulturmiljövård (kap.3 § 6 MB)

Stora delar av Kivik inklusive hela planområdet är utpekade som riksintresse för kulturmiljövård.

Följande motivering till riksintresset berör hamnen och planområdet:

”Fiskeläget med välbevarad bebyggelsekärna från 1800-talet.

Följande värde anges som uttryck för riksintresset:

*”Oregelbundet gatunät med smala gator och hus i tegel och korsvirke.
Hamnanläggning, marknadsplats och fruktodling.”*

I direkt anslutning till planområdet ligger *Kiviksgraven* (även kallad Kungagraven). Denna fornlämning och dess omgivande fornlämningsområde är unika och en av de mer välkända och välbesökta fornlämningarna i Skandinavien.

Riksintresse för kustzon (kap. 4 § 4 MB)

Riksintresset omfattar hela kustremsan i kommunen och syftar till att skydda kustzonen mot hög exploatering och åtgärder som påtagligt skadar områdets natur- och kulturvärden.

Riksintresse för totalförsvaret (kap. 3 § 9 MB)

Planområdet ligger inom påverkansområde för buller eller annan risk kring Ravlunda skjutfält. Skjutfältet är ett riksintresse för totalförsvarets militära del.

Övriga förordningar och beslut

Hela planområdet berörs av Länsstyrelsens regionala kulturmiljöprogram och naturvårdsprogram. Det är i anslutning till Försvarmaktens samrådsområde med närhet till Ravlunda skjutfält och delar av planområdet berörs av strandskydd. Vidare är planområdet lågt beläget i förhållande till havet och således utsatt för översvämningsrisk.

Länsstyrelsens regionala kulturmiljöprogram

Kivik, med planområde, ingår i ett större område längs kusten som länsstyrelsens regionala kulturmiljöprogram pekat ut som särskilt kulturhistoriskt värdefullt. Följande beskrivning är hämtat från kulturmiljöprogrammet:

”Kivik har en välbevarad, äldre bebyggelse. Byggnaderna, som i huvudsak härrör från 1800-talet, är dels oregelbundet, dels strikt placerade utmed smala slingrande gator och strädden. Merparten av husen är byggda i en våning i tegel eller korsvirke. Några är brädfodrade medan andra har putsfasader med profilerade lister och omfattningar kring fönster och dörrar. ”

Även två kulturmiljöstråk från samma kulturmiljöprogram berör planområdet, Skånelinjen (Per Albin-linjen) och gamla landsväg 9. Skyttevärn som ingår i Per Albin-linjen, som är en försvarslinje utmed den skånska kusten, finns inte representerade inom planområdet. Landsvägssträckningen med väg 9, som sträcker sig från Trelleborg via Ystad, Hammenhög, Simrishamn, genom Kivik och Brösarp, har i det stora hela behållit sin ursprungliga sträckning.

Vidare är planområdet och trakten kring detta rikt på fornlämningar vilka vittnar om platsens betydelse under förhistorisk tid. Fornlämningar från såväl sten- som brons- och järnåldern finns representerade. I direkt anslutning till planområdet ligger Kungagraven eller Bredarör som är ett stort gravröse från bronsåldern. Den mäter 75 meter i diameter och mitt i röset finns en hållkista med inristningar i hållarna. Graven är ett av landets mest kända fornminnen och det är även ett välbesökt turistmål.

Länsstyrelsens naturvårdsprogram

I länsstyrelsens naturvårdsprogram beskrivs miljön i och kring Kivik som ytterst känslig för förändringar, och bör bevaras så intakt som möjligt. Ny bebyggelse bör anpassas till befintlig tradition och gatunätet bibehållas intakt.

Strandskydd

Delar av planområdet omfattas av strandskydd. Syftet med strandskyddet är att bevara kustlinjen för allmänhetens friluftsliv samt värna om land- och vattenområdets biologiska värden. Det finns två detaljplaner som gäller för planområdet, där strandskyddet är upphävt. Strandskyddet återinträder automatiskt när en befintlig detaljplan ersätts med en ny enligt 10 a § Lag (1998:811) om införande av miljöbalken. Strandskyddet behöver därför åter upphävas för delar av denna detaljplan.

Strandskydd inom och i anslutning till planområdet (bilden är schematisk)

Blå yta – strandskydd

Röd streckad linje - planområde

Försvarmaktens samrådsområde

I ”Policy för utbyggnad av bostäder kring Ravlunda skjutfält” (antagen av kommunfullmäktige 2007-03-26) samt dess tillägg (antagen av kommunfullmäktige 2014-12-15) konstateras att utveckling av befintliga tätortsområden som Kivik ska kunna ske, varför all bostadsbebyggelse inom avgränsat tätortsområde bör tillåtas utan förhinder med avseende på bullerstörningar från Ravlunda skjutfält. Utredning från 2014 om påverkan av buller från skjutfältet i Ravlunda bedömer att hela planområdet kan utsättas för ljudnivåer mellan 90 och 95 dBA.

Övriga utredningar och dokument

Riskutredning

I rapporten *Utredning av framtida vattennivå i havet samt erosionsrisk och översvämningsrisk från havet* daterad 2015 är Kiviks hamn utpekad som lågt belägen i förhållande till den prognostiserade havsnivåhöjningen. I hamnen finns flertalet byggnader, och även vägar, som är så lågt belägna att de riskerar att översvämmas vid högvatten. Merparten av bebyggelsen och infrastrukturen i hamnområdet är dock så högt belägen att denna bedöms ligga utanför riskområdet vid högvattenstånd. Det föreligger även risk för dämning av dagvattensystem vid högvatten.

Väg översvämning erosion

I havsplanen ges riktlinjer för beaktande av översvänningsrisk vid fysisk planering i Simrishamns kommun är att det finns en översvänningsrisk för byggnader och infrastruktur under 5 m ö h. Om inga skyddsåtgärder görs kommer utsatta område att i framtiden utsättas för accelererande risker.

Det marina livet är en viktig del för en kustkommun som Simrishamn. Hamnen och dess verksamhet är dock beroende av att ligga nära havet varför det är rimligt att byggnader som hör till hamnverksamhet eller det marina livet undantas från krav om att byggnation kopplat till 5 möh. För att bevara det existerande kustlivet och skapa förutsättningar för att gamla marina traditioner ska få leva vidare behöver både hamnbyggnader och äldre bodar som kan kopplas till det marina livet få finnas kvar inom området.

Naturvårdsprogram

I Naturvårdsprogram för Simrishamns kommun pekas delar av planområdet ut som område med höga naturvärden. Området Stenshuvud med omnejd är ett av Skånes mest kända landmärken och en mycket välbesökt nationalpark. De delar av planområdet som pekats ut i naturvårdsprogrammet ingår inte i nationalparken men även dess omgivning inhyser höga värden för växt- och djurlivet.

Miljöteknisk markundersökning

Lokalisering av genomförda undersökningar

En översiktlig miljöteknisk markundersökning har genomförts på del av Mellby 3:121 och del Mellby 3:10 på den nuvarande platsen för båtupställning samt för en nedlagd deponi. Markundersökningen har utförts av Breccia Konsult AB.

Resultat av miljöteknisk markundersökning - deponi

Undersökningen visade inga föroreningar vid deponin men förhöjda halter vid båtuppställningsplatsen.

Deponiområdet antas ha använts för deponering av främst inert material, sten och grus etc. baserat på fältintrycken. Viss asfalt förekom samt visst plastmaterial. Viss påverkan i grundvattnet i form av förhöjda halter PAH har konstaterats. Dock är det oklart om vad som är källan till de uppmätta halterna. Inga föroreningsämnen uppmättes över riktvärdet för MKM och därmed bedöms ingen åtgärd nödvändig för den tilltänkta användningen som fritidsområde.

- Provtagningsområde
- Provgrop
- Provpunkt för jord och grundvatten

Provtagningspunkter - deponi

Resultat av miljöteknisk markundersökning - båtuppställning

Slutsatsen är att marken vid båtuppställningsplatsen är påverkad av aktivitet på området. Det finns en tydlig skillnad mellan halter i den övre mulljorden och underliggande lager. Föroreningsämnen binder ofta till organiska partiklar. I mulljordslagret i punkt 3 har halter överstigande riktvärdet för MKM för TBT och Irgarol påvisats.

Eftersom de generella riktvärdena för MKM bedöms tillämplbara på området är det endast detta mulljordslager i punkt 3 som utgör en risk. Risken är låg eftersom den endast påvisats i en punkt. Den mängd TBT och Irgarol som påvisats i punkt 3 överstiger MKM. Att MKM överstigs innebär dock ingen risk för människor utan endast en risk för naturmiljön. I och med att området tidigare varit och stora delar fortfarande är planlagda för hamnverksamhet sker avvattnings av dagvatten ut i en hamnbassäng, ett område som redan är påverkat av både tidigare och pågående marina aktiviteter.

Provtagningsområde

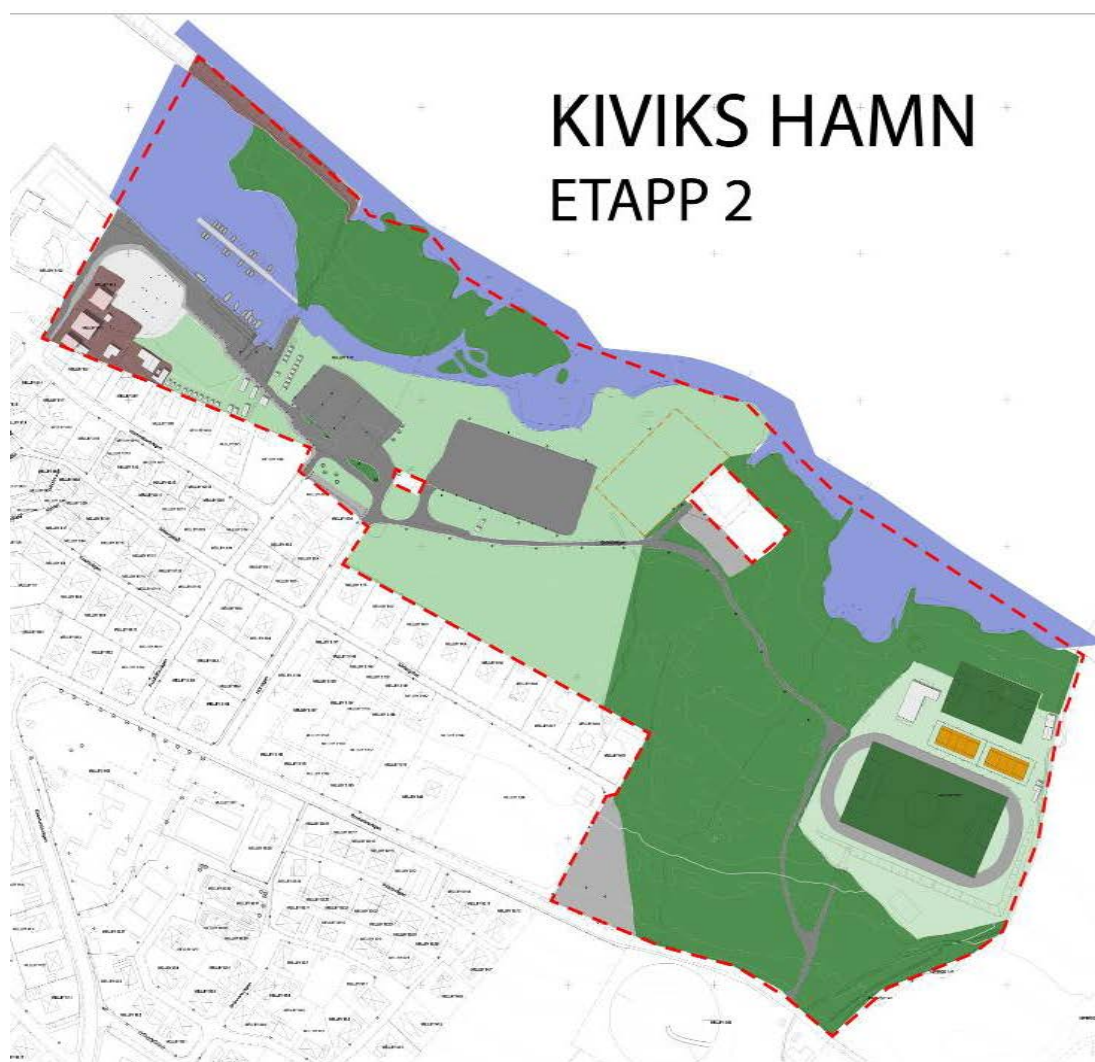
Provtagningspunkt jord

Provtagningspunkt jord och grundvatten

Provtagningspunkter - båtuppställning

Förutsättningar

Översiktsbild över planområdet

Planområdet

Planområdet omfattar del av Mellby 3:121 samt Mellby 3:10, 3:117 54:1 och 54:2. Planområdet avgränsas i nordväst av Brogatan och i en förlängd linje ut över vattenområdet till den sydöstra piren, för att här följa kustlinjen nedåt i sydöstlig riktning. Vidare dras gränsen inåt land längs idrottsplanens sydvästra sida och viker sedan runt och följer Bredarörsvägen i nordvästlig riktning till dess att bebyggelsen tar vid. Områdesgränsen viker sedan inåt grönområdet igen och följer

linjen längs bostadsfastigheternas gräns i nordvästlig riktning längs
Hommehodvägen till Brogatan.

Undantaget från planområdet är del av Mellby 3:121 som är planlagd för VA. På grund av denna byggrätts utsatthet för stigande havsnivåer och erosion är det inte möjligt att aktualisera detaljplanen för denna del.

Markanvändning

Stora delar av planområdet används idag för rekreativa ändamål. Här finns idrottsplaner, ställplatser för husbilar, säsongsbetonad handel och grönområden. Främst karaktäriseras området av hamnen, som även den används mer rekreativt. De hamnanknutna verksamheterna som en gång fanns i området har minskat och hamnen är idag en kulturhamn. Undantaget i denna plan är ett avloppsreningsverk, som tar hand om den norra delen av kommunens avloppsvatten, samt en pumpstation tillhörande avloppsreningsverket.

Markägoförhållanden

Simrishamns kommun äger all mark inom planområdet.

Befintlig bebyggelse

Bebyggelsen i de mer centrala delarna av hamnområdet är en spegling av de hamnaktiviteter som en gång fanns närvarande här. Bebyggelsen är ändamålsenlig med en brokig blandning av traditionella fiskebodar i denna del. Dessa bodar har antingen kvar denna funktion eller också har de givits en ny innebörd som exempelvis småskalig, mer säsongsbetonad, handel. Kiviks båtklubb finns också representerad i en av de större bodarna i hamnen.

Desto längre ifrån hamnens centrala del man kommer desto mer gles blir bebyggelsen. I den sydöstra delen av planområdet återfinns ett avloppsreningsverk samt bebyggelse som stödjer idrottsföreningens verksamhet, som klubblokal med mera.

I närområdet

Angränsande bebyggelse består av en tät bebyggelsestruktur med små gator och stråden Byggnaderna i den äldre delen av byn härrör i huvudsak från 1800-talet, de är dels oregelbundet, dels strikt placerade utmed den smala slingrande gatustrukturen. Merparten av husen är byggda i en våning och består av tegel eller korsvirke. Några är brädfodrade medan andra har putsfasader med profilerade lister och omfattningar kring fönster och dörrar.

Hamnen och havet

I Framtiden, översiktsplan för Simrishamns kommun går det att läsa att en aktiv marin miljö ökar folklivet och berikar livskvaliteten både till havs och längs kusten, det ger en identitet och en attraktivitet åt platsen i fråga. I Kiviks hamn, som för många andra hamnar, har den aktiva marina miljöns karaktär förändrats genom tidens gång. De verksamheter som en gång präglade kustorterna har centraliserats till större hamnar vilket skapat rum för en ny marin miljö. Numera är Kiviks hamn klassad som en kulturhamn och den präglas av ett fritidsbåtliv till skillnad från den verksamhetsknutna karaktär som tidigare fanns i området.

Båtliv och hamn

Det verksamhetsknutna båtlivet i form av fiske har under senare år varit på nedgång men än använder Ravlunda skjutfält Kiviks hamn som utgångshamn åt sin bevakningsbåt. Vid kajen ligger även sjöräddningens räddningsbåt med ställplats och sjösättningsanordning.

Det lokala fritidsbåtlivet, som har Kivik som hemmahamn, utgörs idag av ett 100-tal båtar med fast kajplats. Vidare är det en hamn som nyttjas flitigt av gästbåtar och stundtals kan det vara ont om förtöjningsplatser för dessa.

Beläget inom planområdet är Kiviks båtklubb en aktör som bidrar till att göra hamnen till en aktiv marin miljö. De bedriver seglarskola och har veteranbåtar som speglar det gamla fiskelägets historia.

Botten i hamnen består av löst geologiskt material som förflyttar sig varpå djupet inte kan garanteras. För att säkerställa att hamnen även i fortsättningen kan nyttjas fullt ut krävs kontinuerliga muddringsarbeten. Muddermassor ska enligt Länsstyrelsens beslut (535-23971-2016) placeras i den norra delen av hamnen (se *figur nedan*). Framtida muddring i hamnen bör föregås/samordnas med en arkeologisk utredning då lösa föremål hittats här.

Placering av muddermassor

Havet

Hamnen, och vattnet kring denna, har även andra kvaliteter förutom att vara värd åt båtlivet under sommarmånaderna. Utanför planområdet är norra piren och den intilliggande sandstranden attraktiva platser för solbad vid vackert väder. Norra piren är också utrustad med en badplattform med badstegar som vätter utåt havet.

Vattenkvaliteten i och kring Kiviks hamn har klassats som *otillfredsställande ekologisk status* samt att den *ej uppnår god kemisk status* enligt statusklassningen för kust och övergångsvatten i VISS - vattenkarta. Hamnen har också sina begränsningar då vattendjupet inte tillåter att större båtar kan lägga till överallt i hamnen och efter utredning konstateras det att djupet inte kan garanteras på grund av att bottensedimentet är löst och förflyttar sig.

Havsplanen tar utgångspunkt i SMHI:s rapport *Framtida havsnivåer i Sverige* (2017) beräknas det framtida medelvattenståndet utifrån klimatscenario RCP 8,5 uppgå till +102 cm för Simrishamns kommun. Vidare framgår det i SMHI:s rapport *Beräkning av högsta vattenstånd längs Sveriges kust* (2017) att högsta beräknade havsvattenstånd vid mätstationen i Simrishamn är 161 cm. Summan av dessa värden ger ett högsta beräknat vattenstånd år 2100 på 263 cm (102+161 cm). Baserat på detta resultat följer detta detaljplanearbete havsplanens scenarioanalys av havsnivåhöjning till år 2100 som innebär ett scenario med ett framtida högvattenstånd på +2,63 m ö.h. (RH2000).

Viktigt att ha i åtanke är att det finns andra scenarioprognoser än denna rapport från SMHI vilken denna detaljplan utgår från. Andra prognoser kan vara både

högre och lägre än denna från SMHI. Højningar av havsnivåer är ett reellt problem som kommer att fortsätta även efter år 2100.

Högvattenståndet är beräknat på ett stilla vatten och en plan yta vilket innebär att havet kan nå ännu högre nivåer vid pålandsvind som ger en ytterligare höjande effekt vid våguppsköljning.

Natur

Mark och vegetation

Naturområdena är av varierande karaktär inom planområdet. Naturrummen växlar i skala, form och typ mellan kontakten med det öppna havsområdet, de öppna bruksgräsmattorna i hamnens centrala delar och den tätare, mer skogslika, vegetationen i sydöst. Detta skogsområde domineras av ek och ask i trädskiktet men med stort inslag av andra trädslag t.ex. lönn, klibbal och alm. Markvegetation i skogspartiet är frodig och har en lundkaraktär med stora inslag av hassel under de grova ekarna (som har en stamdiameter på uppåt 140 cm). I de blötare partierna dominerar ask med inslag av klibbal.

Vid förlängningen utanför den sydöstra hamnpiren ligger ett naturområde, likt en sandbank, som är övervuxet med vass och buskage och delvis otillgängligt för gående. Detta område är skilt från land genom ett vattendrag eller kanal, kallad Hölen. Denna struktur och den steniga kustremsan utanför fungerar som naturlig vågbrytare och är med sannolikhet en anledning till att hamnen etablerats där den ligger. Detta åskådliggörs på historiska kartor där denna mer naturliga hamnbildning illustrerats och omnämnts.

Inom planområdet finns också ytor för rekreation och idrott. Insprängt ibland bruksgräsmattorna i hamnens centrala del finns en gammal grusfotbollsplan och inbäddat i skogsområdet finns en idrottsanläggning med gräsfotbollsplan.

Närområdet

Kivik ligger i en tydlig sluttning som upplevs som en skyddande rygg. Terrängförhållandena varierar där Kiviks samhälle ligger på en höjd av 30–35 meter över havet i de västra delarna och vetter ner mot havet i öst, där planområdet är beläget till stora delar under 3 meter över havet. Planområdet både innehåller och ligger i direkt anslutning till tätortsnära skogs- och rekreationsområde och det finns ett stort utbud av utomhusaktiviteter, däribland sandstrand, lekplats samt utomhusgym.

Kivik omringas av storslagen natur i alla väderstreck. Söder om orten återfinns nationalparken Stenshuvud och i norr breder Marknadsfältet och Vitemölla strandbackar ut sig. Väster om byn finns naturområdena Mellby kalvhage och Djupadal. I Simrishamns kommuns naturvårdsprogram listas följande värdegrunder för omgivningen kring planområdet; Nyckelbiotoper, rödlistade arter, prioriterade naturtyper, naturbetesmarker, död ved, hålträd, kulturelement,

rekreation, restaureringsmöjligheter samt ädellövskogar med stora utvecklingsmöjligheter.

Erosionsskydd vid reningsverket

I anslutning till reningsverket finns en äldre stenskoning och strandlinjen har förstärkts för att möta de behov som finns för att reningsverket inte skall påverkas negativt av havet och vattnet.

Gator och trafik

Kivik når man via väg 9 som binder samman Brösarp, Kivik, Simrishamn och Ystad. Via väg 9 når man sedan planområdet via Killebacken, Eliselundsvägen och Brogatan. Alternativt från Eliselundsvägen via Bredarörsvägen och sedan Hölvägen, som är den skyltade vägen mot parkering vid hamnen. År 2016 sänktes hastighetsbegränsningen inom tätbebyggt område i Kivik från 50 km/h till 40 km/h och området nere i hamnen är skyltat till 30 km/h.

Norra infarten, Brogatan ansluter planområdet

Tillfart via Hölvägen (centralt i området)

Tillfart via Solevi (söder)

Trafiksituationen i Kivik är problematisk på vissa ställen, speciellt under sommarmånaderna. Då Kivik är en välbesökt turistdestination och orten står som värd för en rad stora arrangemang innebär detta också ett högt tryck på den befintliga trafikinfrastrukturen. Parallellt med detta planarbete pågår fortsatta utredningar för hur trafiksituationen bäst ska anpassas till den befintliga strukturen, inte bara i hamnområdet utan för hela Kivik.

Parkering

Det finns ett flertal parkeringsmöjligheter i centrala Kivik och nere vid hamnområdet. Under sommarhalvåret är trafiksituationen hårt belastad och trycket på parkeringsplatser ökar i samband med att antalet turister och besökare ökar.

I den av kommunen antagna Mobility Managementplanen för Kivik föreslås en rad åtgärder för att förbättra trafiksituationen och trafikflödena inne i orten som helhet med hänsyn till evenemang, besöksnäring och näringslivets transporter. MM-planen föreslår bland annat att i samband med detaljplan för Kiviks hamns etapp 2 möjliggöra för fler parkeringsplatser under sommartid på den grusade ytan.

Parkeringsplats, Kiviks hamn

Kollektivtrafik

Det finns goda möjligheter att ta sig till och från Kivik med kollektivtrafik. Skåneexpressen 3 Simrishamn – Kristianstad och linje 573 Kivik - Simrishamn trafikerar Kiviks tätort och har för närvarande tre busshållplatser i centrala Kivik.

Skåneexpressen 3 avgår från Kivik en gång i timmen måndag – söndag från tidig morgon till sen kväll.

Linje 573 ses som ett komplement till Skåneexpressen 3 mellan Kivik – Simrishamn och används främst av skolelever och arbetspendlare i stråket, linjen trafikerar därför ej under sommartid. Resterande delar av året erbjuder linjen timestrafik under dagtid, måndag – fredag.

Skånetrafiken planerar i närtid att förbättra restiderna för Skåneexpressen 3 vilket innebär att den i Kivik största centrala hållplatsen vid torget är planerad att flyttas upp till väg 9. Detta innebär att närmsta busshållplats är belägen ca 600 meter väster om planområdet. Tillgängligheten till kollektivtrafik för de boende i orten är fortsatt god och som besökare eller pendlare tar du dig smidigt till och från Kivik, bytesmöjligheter till tåg mot Malmö/Lund regionen finns i Simrishamn.

Gång- och cykelväg

Planområdet är väl kopplat med både gång- och cykelstigar/leder. Bland annat löper vandringsleden Skåneleden genom hamnen och den nationella cykelleden Sydostleden som kopplar samman Simrishamn med Växjö har sin sträckning genom Kivik. De goda möjligheterna för gång och cykel gör dels hamnområdet tillgängligt, samtidigt som de länkar Kivik med omlandet.

Uppställningsplats för husbilar

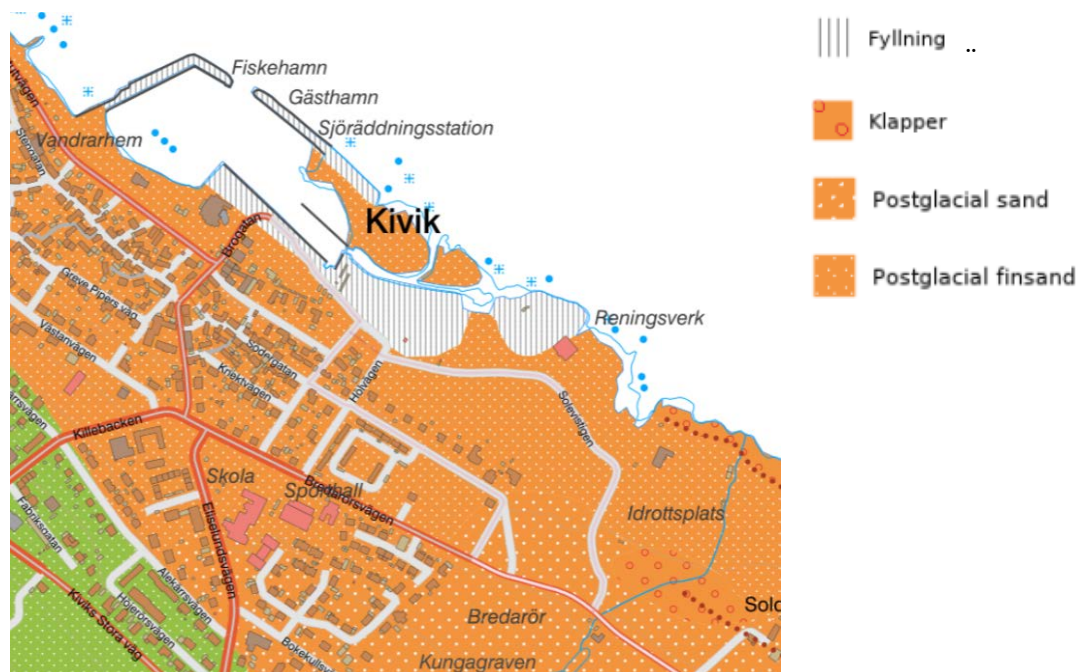
Kommunstyrelsen beslutade 2016 att nya ställplatser för husbilar ska tas fram, för att avlasta den stundtals ansträngda trafiksituationen i hamnen. På fastighet Hjälmaröd 3:25 finns en detaljplan för ställplatser för husbil. Det medför att mark som tidigare varit ianspråktagen av husbilar i hamnen, nu frigöra och kan stå till förfogande för de bilburna besökare som vistas kortare tid i hamnen och Kiviks centrala delar. Det medför även att andra kopplingar behöver utredas då husbilarna, efter färdigställande av den nya platsen, kommer stå längre bort från de centrala delarna men ändå har Kiviks centrala delar som målpunkt för sin vistelse. Planområdet påverkas på så vis både direkt och indirekt av de föreslagna åtgärderna.

Tillgänglighet

Planområdet är flackt och öppet, och är därför att betrakta som tillgängligt även för personer med funktionsnedsättning.

Geoteknik

Enligt SGU är jordarten inom planområdet till största del postglacial sand och finsand med inslag av klapper, samt utfyllnadsmassor i de centrala hamndelarna. Havsbottnen i hamnen domineras av postglacial sand och grus och botten direkt utanför planområdet består av moränlera.

Kartbild hämtad från SGUs jordartskarta.

Arkeologi och kulturmiljö

Kivik med omnejd är rikt på fornlämningar. En av norra Europas mest välkända och välbesökta fornlämning, Kiviksgraven, ligger i direkt anslutning till planområdet. Hamnen, och i synnerhet sydöstra piren, bär på en lång historia. Det finns kartunderlag från 1650-talet där hamnen är med, men stenläggningarna i pirarna vittnar om att dess ursprung härstammar från medeltiden då platsen var centrum för sillfiske. Namnet Kivik tros härstamma från att en gång ha betytt köp-vik.

Fornlämningar inom planområdet

Fornlämningar inom planområdet

RAÄ Södra Mellby 65:1 (L1990:6469)

Södra Mellby 65:1 utgörs av en boplatz som är delundersökt med en delvis okänd utbredning. Boplatzområdet upptäcktes i samband med restaurering av Kiviksgraven i början av 1930-talet. Området uppskattas vara cirka 400x200 meter stort. Fornlämningen har undersökts arkeologiskt vid flera tillfällen, förutom på 1930-talet även under 1970- och 80-talen, samt senast vid en större utgrävning 2015. Undersökningarna har visat att det bott och vistats människor i området från sen jägarstenålder och bondestenålder fram i bronsålder och järnålder, och att området kan kopplas till Kiviksgraven och det stora gravfält som fortsätter söder om planområdet, Ängakåsen (RAÄ Södra Mellby 122:1 och 43:1). (L1990: 6081 och L1990:6057)

RAÄ Södra Mellby 120:1 och 2 (L1990:5534 och L1990:5535)

Fornlämningarna Södra Mellby 120:1 och 2 består av två rösen. Ett röse är en förhistorisk gravanläggning med markerat välvd profil, uppbyggd av stenar utan synlig inblandning av sand eller jord. RAÄ 120:1 är ett kraftigt övermossat röse med sju meter i diameter och 0,5 meters höjd. Omkring 35 meter söder om RAÄ 120:1 har tidigare legat ett röse (RAÄ 120:2). Detta är numera borttaget.

RAÄ Södra Mellby 190 (L1987:8129)

Fornlämningsmarkeringen på pirarmen redogör för hamnens långa historia, att den troligtvis härstammar från medeltiden.

Fornlämningar i anslutning till planområdet

RAÄ Södra Mellby 42:1 (L1990:6549)

Mindre än 10 meter sydväst om planområdet ligger Kiviksgraven eller Bredarör, RAÄ Södra Mellby 42:1. Detta gravröse mäter 75 meter i diameter och är 3,5 meter högt, vilket gör det till en av Skandinavians största gravar från äldre bronsålder (1700–1100 f Kr). Röset har en mycket flack, slät yta med plant lagda stenar i storlek mellan 0,3–0,5 meter. I mitten av röset finns idag en cementerad byggnad, ett resultat av en omfattande restaurering i början av 1930-talet. I byggnadens mitt finns en hällkista. I vardera långsidan finns fyra hällar, där samtliga är ristade med människor, djur och olika symboler. En relativt ny undersökning av skelettdelar funna i och utanför kistan visar att minst fyra personer blivit begravda här under äldre bronsålder. Kiviksgraven ingår i gravfältet Ängakåsen, som sträcker sig söderut längs kusten.

Kiviksgraven har genomgått rekonstruering då sten från röset genom tiden använts som byggmaterial i bland annat husgrunder. Det finns en osäkerhet kring rösets ursprungliga utförande.

RAÄ Södra Mellby 133:1 (L1990:5519)

I Kiviks fiskehamn finns det uppgifter om att man ska ha funnit ett 30 cm långt svärd samt andra lösfynd, bland annat medeltida mynt.

Övriga fornlämningar

Nordväst om planområdet finns ett fornlämningsområde som består av den äldsta kända delen av Kiviks fiskeläge, enligt en karta från 1865. Enligt Linné m fl. omnämns ruinerna av ett kapell i fiskeläget. Söder om planområdet finns både gravfält och hållristningar. Redogörelsen av fyndplatser vittnar om att planområdet har bebotts under lång tid och det kan finnas ytterligare fornlämningar, idag okända och dolda under mark.

Påträffas ytterligare fornlämningar i samband med markarbeten skall dessa, i enlighet med 2 kap 10 § kulturminneslagen, omedelbart avbrytas och Länsstyrelsen underrättas.

Teknisk försörjning

Energiförsörjning och värme

Österlens Kraft AB är eldistributör i området och en transformatorstation för el finns i planområdet. Ytterligare distributionsbyggnader finns i närområdet. Vid framtida högvatten finns det en risk för översvämning av transformatorstationen, varför mark i anslutning till denna skyddas så att eventuella åtgärder kan införas. Fastigheterna är inte anslutna till fjärrvärmenätet utan värmeförsörjningen är enskild.

Vatten och avlopp

Planområdet ligger inom kommunens verksamhetsområde för vatten, dagvatten och spillvatten. Kommunala vatten- och avloppsledningar finns i nordväst-sydöstlig riktning längs Tittutvägen samt i nordöst-sydvästlig riktning från Tullgårdsvägen och Ola Cappelins väg.

Vatten och VA situationen har sedan länge varit ansträngd under sommarmånaderna. Sedan januari 2021 är avloppsreningsverket i Kivik ombyggt och har en ökad kapacitet. Dessvärre råder det sommartid brist på tillgången till dricksvatten i Kivik. En ny överföringsledning för vatten är påbörjad, den beräknas att vara färdigställd under 2022.

Då nästa hela planområdet ligger under 3 m ö h finns det risk för översvämning av VA-nätet och det närliggande reningsverket. Åtgärder för att säkra VA-infrastrukturen kan i framtiden bli nödvändiga att göra. I anslutning till reningsverket kan mark behöva skyddas för riskåtgärder men då detta ligger utanför planområdet behandlas inte frågan i denna detaljplan.

Avfall

Fastighetsägare ansvarar för avfallshanteringen, kommunens renhållningsbolag Ökrab ansvarar för tömning/hämtning. Kommunen ansvarar för de allmänna kärl som finns runt om i hamnområdet.

Service

Handel och service

Småskalig säsongsbaserad handel finns inom planområdet. Vidare finns fler restauranger och kiosker samt livsmedelsbutiker, caféer, bilservice, klädes- och inredningsbutiker och andra småskaliga verksamheter i Kivik.

Skola och förskola

Kommunal förskola, F-6 skola samt bibliotek finns i Kivik.

Äldreomsorg

Kommunalt äldreboende finns i Kivik.

PLANFÖRSLAG

Områdets övergripande gestaltning och disposition

Detaljplanen för Kiviks hamn, etapp 2, syftar till att reglera markanvändning inom planområdet för att hamnens nuvarande användning stämma överens med detaljplanen. Vidare är det kommunens ambition att med denna plan skapa goda förutsättningar för att utveckla planområdet och de verksamheter som bedrivs där idag. Dessutom möjliggörs genom denna detaljplan ett bättre flöde av både fordon och människor inom och genom planområdet. Detta ska ske genom förbättrad tillgänglighet samt en tydligare och mer sammanhängande rumslig struktur. Det sker genom att den varierade karaktär som finns inom området tas tillvara och utnyttjas.

Kajerna och området i dess absoluta närhet planläggs för hamnändamål medan piren planläggs för hamn- och fritidsändamål. Fastigheterna Mellby 54:1–2, i nordvästra delen av planområdet, planläggs som Handel för att göra nuvarande markanvändning planenlig. Den centrala ytan i den västra delen av planområdet planläggs som torg. På torgytan står det idag två större byggnader, dessa planläggs som centrumverksamhet för att göras planenliga. De mindre bodar som återfinns i närheten av torget planläggs för hamnverksamhet och fritidsändamål. Genom stora delar av planområdet går Rusthållsvägen, som planläggs som Lokalgata. Parkering inom planområdet sker på anlagda parkeringsplatserna.

Planförslaget innefattar:

Användning allmänplatsmark

TORG	Användningen syftar till att skapa en offentlig plats vid kajen och i dess närområde. Användningen innebär att ytan är avsedd för allmänt nyttjande där gångtrafik prioriteras. Tillfällig handel vid marknad eller kortare aktiviteter får finnas.
GATA ₁	Lokalgata
PARK	Grönområde som kräver skötsel och helt eller till viss del är anlagda.
NATUR	Friväxande grönområde, skötsel enbart utifrån skötselplan.
P-PLATS	Område för parkering

Användning kvartersmark:

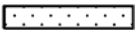
C	Centrumverksamhet
E	Teknisk anläggning, nätstation
H	Detaljhandel, varor och tjänster
N	Friluftssändamål, ej övernattning
P	Parkering – yta samutnyttjas med båtuppställning
R ₁	Idrottsplats
V ₁	Småbåtshamn

V ₂	Båtuppställning – yta samutnyttjas med parkering
W	Vattenområde

Egenskapsbestämmelser för allmän plats med kommunalt huvudmannaskap:

boll	Ytan får utnyttjas som bollplan
parkering	Tillfällig parkering får förekomma
n ₁	Översvämningsskydd och erosionsskydd får finnas. Storlek och utformning av skydd anpassas efter behovet det avser att fylla, det vill säga att framtida havsnivåskillnader avgör vilken typ av skyddsåtgärd som blir nödvändig att införa. Utformning ska anpassas till naturens förutsättningar.

Egenskapsbestämmelser för kvartersmark:

	Marken får inte förses med byggnad.
	Marken får endast förses med komplementbyggnad.
	Högsta nockhöjd i meter över angivet nollplan.
f ₁	Ny bebyggelse ska anpassas efter befintlig bebyggelses karaktärsdrag
k ₁	Bodarnas utseende, karaktärsdrag och skala får inte förvanskas
m ₁	Översvämningsskydd ska finnas.

Administrativa bestämmelser:

	Marklov krävs även för åtgärder som försämrar markens genomsläpplighet förutom vid område markerade med n ₁ . Enligt PBL 4kap, 15§ 1st 3p
a ₁	Befintlig detaljplan utgår
	Strandskydd är upphävt inom kvartersmark utom område markerat med a ₂ . Strandskydd är upphävt för allmänplatsmark för gata, torg och parkeringsplats. Enligt PBL 4 kap. 17 §

Bebyggelse*Handelsbyggnader*

Planområdet planläggs för att förtydliga och göra nuvarande markanvändning planenlig. I planområdets nordvästra del, på fastighet Mellby 54:1–2, bedrivs verksamheter och handel. Denna verksamhet planläggs som **[H]** detaljhandel. Detaljplanen syftar inte till att tillåta ytterligare byggnation inom fastigheterna, ytterligare exploatering begränsas genom att all mark utanför nuvarande byggnationer prickas och att egenskapsbestämmelser reglerar nockhöjd till

byggnaders faktiska höjd över havsnivå. Bestämmelsen f_1 medverkar till att eventuell ny bebyggelse eller ombyggnation anpassas efter befintlig bebyggelses karaktärsdrag.

Detaljhandel, Havänsbodarna, Mellby 54:1

Detaljhandel Buhres Fisk, Mellby 54:2

Allmänna platser - Torg

Den stora gräsytan med närhet till kajen planläggs som Torg. Detta är en plats där visionen om attraktiva mötesplatser kan skapas och bidra till ett levande gaturum. I *Framtiden*, översiktsplanen för Simrishamns kommun som antogs 2017, får människan ta större plats och kommunen ser positivt på att det publika rummet ska

fyllas av liv, rörelse och ge förutsättningar för interaktion. Ett steg i riktningen mot en plats i mänskligare skala är att bilen och bilister får anpassa sig efter fotgängare. Planläggning av **[TORG]** samtidigt som ett gångfartsområde upprättas från Buhres fisk, utmed kajkanten och fram till nedkörningsrampen innebär att inga viktiga transporter till näringsidkare i område stoppas eller att räddningsfordons framkomlighet hindras. Däremot tillåts gående att ta större del av yta i anspråk. Kommunen ser detta som ett steg i rätt riktning mot att medverka till att både människa och den omgivande miljön prioriteras högt.

En viktig funktion och användning inom ytan är tillfällig handel vid evenemang och marknader, de får finnas även på denna yta. Att genomgående använda mer genomsläppliga markbeläggningar är att föredra med tanke på planområdets förhållande till nollpunkten över havet.

Planbestämmelse, **n1**, reglerar att översvämnings- och erosionskydd får finnas på platsen. Storlek och utformning av skydd anpassas efter behovet det avser att fylla, det vill säga att framtida havsnivåskillnader avgör vilken typ av skyddsåtgärd som blir nödvändig att införa.

Allmänna platser – Grönstrukturer

Inom planområdet finns natur av varierande karaktär som växlar från strand och karg kustmiljö till tätare och skogslik vegetation i söder.

Gröna strukturer som är lokaliserade närmast platser med markanvändning Torg och Hamn har planlagts som park. Detta för att dessa ytor är centrumnära och att nyttjande av dessa ytor lätt skall kunna göras. **[PARK]** som markanvändning blir ett naturligt steg och en buffertzona där människans påverkan är mer framträdande och det är tydligt att området är i anspråktaget för mänskliga utomhusaktiviteter. I nära anslutning till den föreslagna utökningen av båtuppställningsplats finns en äldre fotbollsplan på parkmark. Denna fotbollsplan ges planbestämmelser boll och *parkering*, för att fungera som fotbollsplan och som tillfällig parkering, exempelvis vid större tillfälliga behov.

Områden med högre naturvärden planlaggs som **[NATUR]**, på sikt har kommunen som ambition att delar av dessa områden ska kunna utgöra grunden för tätortsnära reservat/naturreservat.

Havsnivåhöjning och erosion är ett immanent problem och för att stävja denna problematik anser kommunen det nödvändigt att även inom park- och naturmark möjliggöra för att göra skyddsåtgärder för att motverka erosion och havsnivåförändringar. Det kan till exempel handla om att höja kajkanter eller att anlägga vallar. *(se även avsnitt om Konsekvenser – risker)*

Kvartersmark - Friluftsändamål, Småbåtshamn och Centrum

I nära anslutning till torget och småbåtshamnen finns den yta som idag används som båtuppställning. På ytan finns tydliga spår av platsens tidigare användning som hamn och ett marint centrum. I utvecklandet av en ny detaljplan anser kommunen att det är av stor vikt att bevara och lyfta fram äldre tiders platsanvändning. Då detta hjälper till att skapa platser med själ där människor kan känna sig hemma, vare sig det handlar om bofasta som ofta vistas i hamnen eller turister som besöker hamnen en sommardag. Samtidigt är det viktigt att vara flexibel och förberedd på förändring. Därför har denna yta planlagts för **[Friluftsändamål]**, **[Småbåtshamn]** för att främja hobbyfiske, båtliv och marint liv. Samt för **[Centrumverksamhet]** för att möjliggöra att de existerande bodarna användning i framtiden ska kunna diversifieras.

Tillståndspliktiga verksamheter är inte tillåtna inom kvartersmark.

Äldre hamnbebyggelse

På del av Mellby 3:10 finns ett antal mindre bodar och hus som används för förvaring av utrustning för det lokala båtlivet. Denna yta planläggs för fritidsändamål, hamnändamål och centrumverksamhet i syfte att göra dessa mindre byggnader planenliga. Planbestämmelsen **k₁** reglerar att bodarnas utseende, karaktärsdrag och skala får inte förvanskas.

Bodar på Mellby 3:10

Centrumbyggnader

Inom fastighet Mellby 3:10 äger Simrishamns kommun två byggnader. Marken där dessa byggnader är placerade ges markanvändning **[C]**, centrum. Detaljplanen syftar till att göra nuvarande användning planenlig. egenskapsbestämmelser reglerar byggnadshöjd till byggnaders faktiska höjd över havsnivå, i syfte att endast göra nuvarande verksamhet planenlig. Bestämmelsen **f₁** medverkar till att eventuell ny bebyggelse eller ombyggnation anpassas efter befintlig bebyggelses karaktärsdrag.

Kommunalt ägda lokaler planläggs för centrumändamål. Mellby 3:10

Trafik

Biltrafik

Kivik är en ort med stark koppling till turism, vilket innebär att biltrafik intensifieras under sommarmånaderna. Detta medför en periodvis hög belastning på både vägnät och parkeringsplatser i hela samhället, inte minst i hamnområdet. Lösningen på trafiksituationen i orten är en fråga som går utanför ramarna för denna detaljplan.

Lokalgata planläggs utefter stora delar av den befintliga gatan Brogatan och Solevistigen. Lokalgata tillämpas då en huvudsaklig del av trafiken har sitt mål inom planområdet eller i dess närhet.

I hamnområdet tillåts idag biltrafik med en hastighet på 40 km/h. Hamnområdet präglas av bilism som inte har ett behov av att kunna köra i 40 km/h i hamnområdet utmed kajen. Med utgångspunkt i det kan det motiveras att hastigheten sänks genom att området görs om till **[TORG]** och gångfartsområde. Ett gångfartsområde kan motiveras genom detaljplanens syfte, att göra platsen mer tillgänglig för allmänheten. Minskad biltrafik eller sänkt hastighet kan medverka till att skapa nya rörelsemönster för oskyddade trafikanter vilket stärker platsens helhetsintryck och medverkar till en plats som anpassas efter människans behov. Det är dock viktigt att inte strypa ut biltrafikens framkomlighet helt i hamnen, då framkomlighet är nödvändigt för vissa hamnaktiviteter samt för att räddningsfordon enkelt ska kunna ta sig tillkajerna.

Gång- och cykeltrafik

Tillgänglighet för oskyddade trafikanter ska prioriteras i utformning av infrastrukturlösningar. Kommunen förordar att ett gångfartsområde anläggs inom området som har markanvändning **[TORG]**.

Det finns ett antal cykelvägar inom planområdet, utöver dessa hänvisas cyklister till att nyttja befintliga lokalgator och gångfartsområden. Sydostleden, den nya nationella cykelledens sträckning går inte direkt genom planområdet. Däremot är det rimligt att anta att Kiviks hamn är en naturlig rastplats, varför behov av stödjande service för denna finns. Möjlighet att hämta vatten, tillgång till cykelställ och pump, samt andra serviceinrättningar är inslag som inte bara stödjer cykelleden utan dessa inrättningar gör området mer besöksvänligt i ett större perspektiv.

Kollektivtrafik

Ingen kollektivtrafik planläggs inom denna detaljplan. Ca 600 meter från planområdet har Trafikverket pågående vägplan med en ny busshållplats som blir den närmsta busshållplatsen från planområdet.

Utformning av gångfartsområde och gata

Användningen **[TORG]** gör det möjligt att på en del av Brogatans sträckning anlägga gångfartsområde. Syftet med detta är att skapa en plats där bilister får finnas på fotgängares villkor. Bredd på körfält kan korrigeras och ändras med hjälp av mobila element i gatumiljön, så som större blomkrukor, stenar eller med hjälp av fast objekt så som pollare. Denna förändring medverkar till hastigheten kan sänkas, biltrafiken minskas i hamnområdet. I planeringen av gångfartsområdet och torgytan är det viktigt att också prioritera framkomlighet för blåljus-, renhållnings-, och transportfordon.

Parkering

För att Kivik på sikt ska kunna utvecklas finns det ett behov av nya parkeringar. Sommartid är behovet av parkeringar stort i och omkring planområdet, detta eftersom sevärdheter som Kiviks hamn är beläget inom planområdet och den välkända fornlämningen Kungagraven är beläget i nära angränsning till planområdet.

Inom planområdet finns det två fasta platser för parkering. Därutöver finns en parkeringsplats som under vintertid även kan fungera som båtuppställningsplats. Utöver dessa tre möjliga parkeringsplatser finns även möjlighet att tillfälligt nyttja den gamla fotbollsplanen vid reningsverk som parkeringsplats, till exempel under exceptionellt hög beläggning som till exempel vid Kiviks marknad under sommarmånaderna eller under äppelmarknaden tidigt på höst.

Planförslaget innehåller inga ställplatser för husbilar i hamnområdet. Husbilar som avser att parkera under en längre tidsrymd hänvisas i stället till den nya ställplatsen som tas fram av kommunen på fastighet Hjälmaröd 3:25. Däremot kommer det att vara möjligt att under ett begränsat antal timmar finnas möjlighet att parkera med husbil precis som för vanlig bil i hamnen. I och med att husbilar hänvisas till en annan plats för uppställning, finns det inte några möjligheter för dem att tömma septiktank eller spillvatten inom planområdet. För att göra detta hänvisas husbilsägare i stället till den ställplats som kommunen anlägger på Hjälmaröd 3:25.

Båtuppställning, parkering, idrott

Detaljplanen föreslår en utökad möjlighet till vinteruppställning av båtar på den östra parkeringsplatsen. Kommunen ser de som mycket positivt att två skrymmande funktioner, parkering och båtuppställning, kan samlokaliseras. Då båtarna enbart under vintertid behöver vara uppställda på landbacken, kan platsen utan problem nyttjas som parkeringsplats under övrig tid.

Markanvändning **[PV₂R₁]** är förenlig med båtuppställning likväl som parkeringsplats och idrottsutövande. Denna yta bedöms tillgodose framtida utökade behov samt följa de ökade krav som finns vid skötsel och underhåll av båtar. Dessutom förväntas utrustning och möjlighet att ta hand om båtarna rymmas på platsen. Båtuppställning föreslås att medges årligen under vintersäsong. Bygglov kommer inte krävs för fritidsbåtars väderskydd under denna tid. Dock ska masterna på båtarna vara nedmonterade. Parkering/boll anges egenskap för att möjliggörs för fullstor bollplan.

Egenskapsbestämmelse om att byggnader inte får uppföras införs. Detta görs i syfte att hindra bebyggelse på platsen

Kommunalt vatten och avlopp finns i området men platsen är i dagsläget inte utrustad med möjligheter att skilja förorenat vatten från dagvattenledningarna varför tvätt av båtar inte kan ske på den föreslagna platsen under rådande förutsättningar. Tvätt och underhåll av båtarna är viktigt att kunna genomföra. Det är av yttersta vikt att den nya uppställningsplatsen hårdgörs och utformas på ett sätt som gör det möjligt att ta hand om eventuellt kontaminerat dagvatten.

Skyddsbestämmelse **m₁** syftar till att möjliggöra för uppförande av en mur/barriär mellan uppställningsplats och havet. Genom att ytan anläggs med L-stöd ut mot havet kan det slutna dagvattensystemet med slam- och oljeavskiljare säkerställa att dagvatten från båtuppställningsplatsen kan tas om hand på ett för ändamålet anpassat sätt. L-stödet blir en effektiv barriär som hindrar dagvatten från att ta sig ut i havet och havet från att vid högt vattenstånd överskölja ytan.

Teknisk försörjning***Energiförsörjning, tele samt vatten och avlopp***

Österlens Kraft AB är elleverantör i området och fastigheterna ansvarar för sina egna värmesystem. Ingen förtätning av bostäder eller verksamheter görs inom planområdet, men underhåll av befintligt VA-nät möjliggörs. Detaljplanen föreslår ingen ny exploatering eller skapar inga nya byggrätter, varpå nuvarande flödesmängd inte påverkas. Anslutning till, och förändring av VA-nät görs i samråd med Österlen VA inom kommunen. Detaljplanen medger inte någon ny byggnation varför kapacitetsbehovet inte förändras.

Avfall och sophantering

Respektive fastighet ansvarar för sin egen sophantering, kommunen ansvarar för hämtning. Utrymme för hämtning säkerställs och under högsäsong ska möjlighet till utökad sophantering ges.

De allmänna soptunnor som nu finns på kajen, planlagd yta för torg, är idag otillräckliga. Utredningsarbete pågår för att klargöra vilka behov av avfallshantering som finns i hamnen. På grund av nya miljökrav för fritidsbåtlivet behöver en avfallsplan upprättas där en bedömning görs över vilket avfall som kan behöva tas emot. I samband med detta arbete utreds även om det finns behov att ta emot latrin från fritidsbåtar. Faktiska åtgärder, och lokalisering av erforderliga inrättningar, inväntar resultatet av denna avfallsplan.

Tömning av septiktank/latrin från husbilar hänvisas till Trafikverkets rastplats *Piraten* som är belägen norr om Brösarp, alternativt den nya ställplatsen för husbilar som kommunen planerar på fastigheten Hjälmaröd 3:25

Dagvattenhantering

Genom bevarande av grönytor samt att i största möjliga mån använda genomsläppliga markbeläggningar kan behovet av dagvattenhanteringen täckas.

Se även under nästa rubrik *Hälsa och säkerhet* för eventuellt nödvändiga åtgärder för dagvattenhantering vid höjda havsnivåer.

Översvämning och höjda havsnivåer

Höjda havsnivåer är ett reellt problem för all mark i kustnära läge. För att kunna hantera problem kopplat till höjda havsnivåer, både på kort- och lång sikt, finns planbestämmelser kopplat till detta. Problem som identifierats kopplat till höjda havsnivåer handlar om översvämningar och höjda havsnivåer.

För att kunna hantera eventuella översvämningar införs en bestämmelse enligt PBL 4kap, 15§ 1st 3p, om att marklov krävs för åtgärder som försämrar markens genomsläpplighet förutom vid område markerade med **n1**.

Underhållsarbete av hamnbassäng

För att båtar ska kunna angöra Kiviks hamn även i framtiden, behöver kommunen säkerställa att hamnen även i fortsättningen kan nyttjas full. Botten i hamnen består av löst geologiskt material som förflyttar sig varpå djupet inte kan garanteras. Det krävs kontinuerliga muddringsarbeten och ytor inom hamnområdet där muddermassor från underhållsarbete för hamnen kan placeras.

Muddermassor ska enligt Länsstyrelsens beslut (535-23971-2016) placeras i den norra delen av hamnen (*se figur nedan*). Framtida muddring i hamnen bör föregås/samordnas med en arkeologisk utredning då lösa föremål hittats här.

Uttekad placering av muddermassor

Hälsa och säkerhet

Klimatförändringar

Enligt 2 kap. 5 § PBL ska bebyggelse lokaliseras till mark som är lämpad för ändamålet med hänsyn till bland annat risken för olyckor, översvämning och erosion. Då det för Kiviks hamns del handlar om att skydda befintlig bebyggelse mot en stigande havsnivå och dess följder är det inte möjligt att, som brukligt via villkor för lov vid nybyggnation, ge ett föreläggande om skyddsåtgärder. Det finns en rad möjliga åtgärder att välja mellan då det handlar om att skydda bebyggelsen mot kommande klimatförändringar. Men för att uppnå bästa möjliga skydd, inte bara för planområdet utan hela kommunens kuststräcka, behöver flera utredningar och djupare analyser av problematiken göras.

Att idag ge förslag om, eller faktiskt anlägga skydd, mot alla tänkbara situationer är både en svår spekuliation att göra och mycket kostsamt. Med hänsyn till den långa tidshorisont för dessa förändringar är det i stället rimligt att nödvändiga åtgärder sker etappvis. Det motiveras även eftersom prognoser och mätdata ständigt förändras, en förändring som främst pekar mot ett värre scenario än vad som tidigare varit känt. För att trygga eventuellt utsatta områden föreslås därför att regelbundna kontroller av aktuella höjder i och kring hamnområdet görs. Dessa kontroller ligger sedan till grund för olika åtgärder som kan bli aktuella, så att tillräckligt skydd uppnås.

Inom ett överskådligt planerbart tidsspänn, innan havsnivån antas ha stigit så pass högt att avancerade åtgärder blir en nödvändighet för att Kivik som den ort vi känner idag, överhuvudtaget ska kunna finnas kvar, handlar det om att rusta upp för en kombination av händelser. Värsta scenariot är att det blåser upp till storm

med ostliga vindar i kombination med högvattenstånd (som i framtiden kommer att höjas), vilket resulterar i våguppsköljning. Högsta uppmätta nivå är +1,61 meter över havet.

I detaljplanen anges som ett första steg, mot att skydda området för eventuell våguppsköljning egenskapsbestämmelse inom allmän plats där åtgärder kan genomföras direkt. Vid behov kan skydd uppföras inom område markerat med n_1 på plankartan utan att marklov måste sökas. För murar på över 50 cm måste dock bygglov sökas för att säkra att utformningen anpassas till hamnens kulturmiljö.

En planbestämmelse om att marklov enligt PBL (4Kap,15§ 1st 3p) införs för åtgärder som försämrar markens genomsläpplighet förutom vid område markerade med n_1 i plankartan.

Möjliga framtida skyddsåtgärder

Ett första och ganska självklart steg är att arbeta med invallning längs kustlinjen. Genom att höja kajkanterna samt anlägga vallar i grönområdet längsmed havet skapas en barriär som håller vattnet ute.

Det kan i framtiden även bli nödvändigt att bygga på och höja pirkonstruktionerna så att dessa dämpar vågornas kraft redan innan de når strandlinjen. I kombination med detta kan det även bli nödvändigt att anlägga nya vågbrytare som komplement till de befintliga pirarmarna. Det kan också bli nödvändigt att installera slussportar i hamninloppet.

För att motverka de negativa effekterna som kan uppstå när högvattenstånd dämmer upp dagvattenledningar kan anläggande av pumpstationer, fördämningar och backventiler på ledningsnätet installeras. I samband med detta behövs troligtvis även ny dränering anläggas som dels tar hand om det vatten som periodvis eventuellt hamnar i fördämningen, dels avleder det regnvatten som genom invallning förlorat sin naturliga avrinning mot havet. Vid behov kan även de hårdgjorda parkeringsytorna rivas upp och få en ny markbeläggning så att dessa ytor blir genomsläppliga. En möjlig åtgärd för att minska belastningen på dagvattenledningarna vid extrem nederbörd är att fördröja dagvattnet på plats uppe i de högre belägna delarna av Kivik, så att denna mängd vatten inte direkt slussas i väg i ledningsnätet.

Backventiler och andra åtgärder kan även bli nödvändiga att installera på spillvattenledningarna eftersom det närliggande reningsverket också det är lågt beläget i förhållande till havet. Men då reningsverket ligger utanför detta planområde behandlas inte översvåmningsproblematiken kring detta inom ramarna för detta planarbete.

Erosion

Då havsnivån förväntas höjas kommer troligtvis erosionsproblematiken också att öka. Precis som åtgärder för att motverka de negativa konsekvenserna som höjda havsnivåer bär med sig är det svårt att på förhand precisera åtgärder för att motverka erosion. Simuleringar av havsströmmar och liknande data är bra hjälpmedel för att visualisera erosionsrisker, men det finns en risk att strömmarna

ändras vid en höjd havsnivå eftersom kustlinjen mest troligt inte kommer vara den samma.

Erosion har inte registrerats inom planområdet. Skulle det i framtiden bli nödvändigt att sätta in åtgärder för att motverka erosion är ett effektivt och vanligt angreppssätt är strandfordring, som innebär att nytt grus tillförs till stranden i takt med att befintlig försvinner. Detta i kombination med vegetation, vars rötter binder marken längs stranden, föreslås som en första åtgärd mot den befintliga problematiken.

Andra möjliga angreppssätt är skoning av strandkanten eller att anlägga vågbrytare eller höjder. Vid de senare alternativen finns dock en risk att erosionsproblematiken flyttar till ett nytt ställe eftersom förändrade vågmönster också innebär förändrade havsströmmar. Men då en hamn redan är en hård struktur som har en påverkan är rimligaste tanken att i framtiden fortsätta bygga vidare på den hårda strukturen om hamnen ska kunna bevaras.

Störningar

Trafiksituationen inom planområdet och i dess absoluta närheten kan periodvis vara omfattande. Det handlar främst om den mängd motorfordon som under sommarmånaderna besöker Kivik och hamnen.

Lovplikt

Minskad lovplikt

Översvämnings- och erosionsskydd inom område markerat med **n₁** på plankarta kräver inte marklov. Viktigt vid genomförande är att åtgärder klassade som vattenverksamheter generellt är tillstånds- eller anmälningspliktiga.

KONSEKVENSER

Miljöbedömning enligt plan- och bygglagen

Bestämmelserna i plan- och bygglagen om miljöbedömning syftar till att integrera miljöaspekter i planen, så att en hållbar utveckling främjas.

En behovsbedömning av det eventuella behovet att upprätta en miljöbedömning med MKB (miljökonsekvensbeskrivning) av detaljplanen enligt 6 kap 11 – 18 §§ miljöbalken och i 5 kap 18 § plan- och bygglagen har gjorts och bifogas planbeskrivningen:

Samhällsbyggnadsförvaltningen bedömer med vägledning av förordningen om miljökonsekvensbeskrivningar att planförslaget i sin helhet inte kan antas medföra betydande miljöpåverkan i den mening som avses i 6 kap 11 – 18 §§ miljöbalken och i 5 kap 18 § plan- och bygglagen. Däremot har det för föreslagen ny båtuppställningsplats gjorts en enkel MKB för att utreda eventuell miljöpåverkan.

Riksintresse

Riksintresse för kulturmiljövård (3 kap. 6 § MB)

Värdet i riksintresset består bland annat i tydligheten i mötet mellan ett glest bebyggt nyansrikt öppet kulturlandskap med utspridda gårdar med kontakt med havet som möter Kiviks samhälles tydliga bebyggelsegräns. Kivik med omnejd är en rik fornlämningsmiljö och landskapet bär urgamla spår av mänsklig aktivitet. I *Framtiden, översiktsplan för Simrishamns kommun* framgår det att om ny bebyggelse utformas utan att anpassas till ortens småskaliga struktur finns risk att kulturmiljövärdet skadas.

Detaljplanens huvudsyfte är att reglera markanvändningen utefter den aktivitet som råder i området samt att möjliggöra en framtida utveckling av befintliga kvaliteter. Hamnen med sin brokiga bebyggelse är ett tillskott som påminner besökaren om det gamla fiskelägets historia, spår av fiskeverksamhetens betydelse blir tydlig i hur platsen inordnats fysiskt. De äldre fiskebodarna tillsammans med de mer öppna gröonstrukturerarna bidrar med ett kontrastrikt förhållande mot den angränsande och mer finskalig kulturhistoriska bostadsbebyggelsen.

Då planförslaget inte medger att ny mark tas i anspråk för bebyggelse av varken bostäder, fornlämningar, verksamheter eller andra ändamål som exempelvis biltrafik eller parkeringsplatser bedöms inte förslaget påverka riksintresset negativt.

Riksintresse för friluftslivet (3 kap. 6 § MB)

Friluftsliv beskrivs inom detta riksintresse som vistelse utomhus i natur- eller kulturlandskapet för välbefinnande och naturupplevelser. Områden av riksintresse för friluftslivet har så stora natur och kulturkvaliteter att de blir attraktiva för en vid krets av besökare, varför tillgänglighet för allmänheten spelar stor roll.

Förutsättningarna för naturupplevelser och friluftsverksamhet hänger samman med hur stort och ostört ett område är och om natur- och kulturföreteelserna anses vara särskilt attraktiva.

Då planområdet, och Kivik med omnejd, erbjuder en variation av naturupplevelser och friluftsverksamheter förhöjs också värdet av detta riksintresse. Genom att bevara och utveckla hamnområdets befintliga karaktär säkerställs det mångfacetterade utbud som präglar orten. Således bedöms riksintresse för friluftsliv påverkas positivt av planförslaget.

Riksintresse för det rörliga friluftslivet och turismen (4 kap. 2 § MB)

Riksintresset består bland annat av närheten till både hav och kulturhistorisk bebyggelsemiljö, vidare består intresset även av aktiviteter som bad, fiske och möjligheten att röra sig längs havet i långa obrutna sträckor. Kiviks hamn är en plats som till hög grad innehåller dessa kvaliteter, hamnen och intilliggande bebyggelse har ett stort kulturhistoriskt värde och platsen står ofta värd för en rad olika aktiviteter som förknippas med ett rörligt friluftsliv. Piren och pirarmarna är populära att använda för fiske. Andra aktiviteter så som båtliv, bollspel, vandring och att ströva ut med kusten är exempel på den innehållsrikedom som präglar området.

Ett av detaljplanens syften är att tillgängliggöra platsen bättre, hänsyn tas också till anslutningar och kopplingar mot intilliggande detaljplaner. Det gör dels att det rörliga friluftslivet blir mer lättillgängligt samtidigt som det länkar Skånelinjen, den vandringsled som sträcker sig utmed kusten, på ett positivt sätt. Tillsammans med de förslag som ges i planhandlingarna som ger bättre möjligheter för natur och utevistelse gör sammantaget att riksintresset bedöms påverkas positivt.

Riksintresse för kustzonen (4 kap. 4 § MB)

Riksintresset för kustzon syftar till att skydda kusten mot hög exploatering och åtgärder som kan skada områdets värden. Då detaljplanen är restriktiv med vad som tillåts i form av ny bebyggelse sker inte heller någon utbredning av samhället mot havet. De åtgärder som föreslås antas ha mindre inverkan på områdets natur- och kulturvärden varför riksintresset för kustzon inte bedöms påverkas negativt.

Riksintresse för totalförsvaret (3 kap. 9 § MB)

Innebörden för detta riksintresse är att områden som är av betydelse för totalförsvaret ska skyddas mot åtgärder som kan motverka dess intresse, nyttjande eller försvåra tillkomsten. Då planförslaget inte innebär någon större fysisk förändring i området bedöms inte riksintresse för totalförsvaret påverkas negativt.

Strandskydd

I miljöbalken 7 kap. 18 § anges att om strandskyddet har upphävts för ett område i detaljplan enligt plan- och bygglagen, gäller strandskyddet åter om området upphör att omfattas av detaljplanen eller detaljplanen planläggs på nytt. För att upphäva strandskyddet krävs att särskilda skäl enligt miljöbalken 7 kap 13–18 §§ ska finnas och en fri passage utmed stranden ska alltid finnas kvar.

Eftersom gällande detaljplan ersätts med en ny följer här kommunens särskilda skäl till att strandskyddet inte ska återinföras enligt 7 kap. 18 c-d §§ miljöbalken och att det upphävs.

- *Delar av planområdet har redan tagits i anspråk på ett sätt som gör att det saknar betydelse för strandskyddets syfte.*
- *Detaljplanen omfattar hamnverksamhet varpå dess funktion måste ligga vid vattnet.*
- *Bebyggelsen i planområdet är avskild från området närmast havet då ytan vid kajerna är förbehållna för båtlivet.*

Planens syfte, att tillgängliggöra området bättre, upprätthåller på många sätt strandskyddets intentioner om att ge fri passage utmed vattnet. Grönområdena, planlagda som NATUR och PARK, ligger centralt inom en levande kustort varför ett strandskydd som återinträder här kan tyckas vara överflödigt och sakna sitt syfte. Men för att naturvärden och framför allt tillgängligheten till strandlinjen ska bevaras träder strandskyddet in för dessa delar per automatik när den nya detaljplanen träder i kraft. Vid eventuella framtida åtgärder inom dessa områden kan det därför vara nödvändigt att söka strandskyddsdispens.

Området VN1 är planlagt för hamnändamål, Simrishamns kommun anser inte att denna del av hamnen ska beläggas med strandskydd och på så sätt hindra eventuell utveckling kopplat till hamnverksamheten. Kiviks hamn är en viktig del för både riksintresset för friluftslivet och för riksintresset för turism och friluftsliv.

För att båtar ska kunna angöra Kiviks hamn även i framtiden, behöver kommunen säkerställa att hamnen även i fortsättningen kan nyttjas fullt ut. Bottnen i hamnen består av löst geologiskt material som förflyttar sig varpå djupet inte kan garanteras. Det krävs kontinuerliga muddringsarbeten och ytor inom hamnområdet där muddermassor från underhållsarbete för hamnen kan placeras.

Muddermassor ska enligt Länsstyrelsens beslut (535-23971-2016) placeras i den norra delen av hamnen (*se figur nedan*). Framtida muddring i hamnen bör föregås/samordnas med en arkeologisk utredning då lösa föremål hittats här.

Den allmänna tillgängligheten från land försvåras inte genom upphävande av strandskyddet men hamnfunktionen bibehålls. Vilket i sammanhanget värderas högt av kommunen då ett viktigt intresse i området är båtlivets friluftsliv, som

fortsatt får lov att samspela, bidra och förstärka hamnområdets värden. Det innebär också att vi undviker en juridisk otydlighet ifall strandskyddet ligger kvar för denna kvartersmark för hamnändamål men upphävs för övriga delar

Strandskydd upphävs inom kvartersmark, med undantag för den östra delen av området planlagt för idrottsändamål. (se illustration nedan)

Strandskydd upphävs inom allmänplatsmark för gata, torg och parkeringsplats.

Illustration över föreslagna strandskyddsgränser. Strandskyddet upphävs på nytt inom områden som har ianspråktagits på ett sådant sätt att dess syfte saknar betydelse.

Blå markering – strandskydd upphör

Miljökvalitetsnormer

Miljökvalitetsnormer ska enligt Miljöbalken 5 kap 3 § beaktas i all planering. Syftet är att inkludera miljöaspekter i planen så att en hållbar utveckling främjas. I Framtiden, översiktsplan för Simrishamns kommun har frågan om miljökvalitetsnormer beaktats.

För grundvatten har SGU tagit fram föreskrifter om statusklassificering och miljökvalitetsnormer för grundvatten som ska följas. Med stöd av Havs- och vattenmyndigheten framgår det att flera av kommunens grundvattenförekomster inte väntas uppnå god kemisk status till år 2021.

Mark, luft och vatten

Markföroreningar

Nuvarande båtuppställning och hamn

Hamnens verksamhet utgörs idag av ett fritidsbåtliv vilket inte bedöms medföra några risker för vare sig människa eller miljö.

För att en förorening i vår omgivning skall bli en risk måste det finnas en förorening överstigande en viss halt, ett skyddsobjekt (t.ex. människor, recipient, vattentäkt) samt en exponerings- och/eller spridningsväg mellan föroreningen och skyddsobjektet. Följaktligen innebär inte enbart förekomsten av en förorening automatiskt en risk för negativa effekter på hälsa och miljö.

I området rör sig människor öppet över ytan vilket gör att intag av jord och damning när det är torrt utgör exponeringsvägar. Eftersom det är öppen mark så är eventuell ångning inte en risk då det är välventilerat. Odling av ätbara växter förekommer inte för tillfället, men att det förekommer ätbara växter på plats som allmänheten kan hitta och äta, går heller inte helt att utesluta.

Området är nära beläget strand och hamn vilket gör att spridning till ytvatten är aktuellt. Dock vad gäller båtuppställningsplatsen så bör påverkan inte utgöra en större risk än hamnen i sig. Eftersom området är planerat att användas för fritids och rekreativ aktivitet bedöms de generella riktvärdena för MKM vara tillämplbara för området.

Sammantaget är det därför kommunens bedömning att den tilltänka markanvändningen är både möjlig och lämplig på platsen. Halter i detta lågt överskridande spannet hänvisar framför allt mot skydd av naturmiljön, och inte människors hälsa. Då den uppmätta föroreningen befinner sig i en hamnmiljö, som inte kan anses vara en naturmiljö, görs bedömningen att saneringsbehov inte föreligger.

Riktvärdestabell*Naturvårdsverkets generella riktvärden för förorenad mark, 2016 (mg/kg)*

Ämne	KM (mg/kg)	MKM (mg/kg)	Uppmätt i planområdet(mg/kg)
Irgarol	0,004	0,016	0,13
TBT	0,16	0,3	0,307

Utökad båtuppställnings

Planförslaget innebär en omlokalisering av båtuppställningsplatsen. Den nuvarande båtuppställningsplatsen är förorenad. Kommunen vill därför förbättra förutsättningarna för att i framtiden bättre ta hand om den mark och miljö där båtuppställningsplatsen är placerad.

Kommunen anser att en utökning av möjlighet till båtuppställning är fördelaktigt både för miljön och för besökare i Kiviks hamn. Förändrad markanvändning som speglar den faktiska användningen av området bedöms påverka området positivt och möjliggöra för fler användningar av torgytan där uppställning idag sker.

Utökning och/eller flytt av båtuppställningsplats bedöms på sikt ha en positiv miljöpåverkan. Den nya uppställningsplatsen blir (till skillnad från den befintliga) hårdgjord och nödvändiga åtgärder tas, så som slamavskiljare, för att hålla eventuellt förorenat vatten borta från dagvattenledningarna. Till skillnad från den befintliga uppställningsplatsen, där det inte finns några reningsanordningar överhuvudtaget, kommer den nya båtuppställningsplatsen att hålla hög kvalitet när det gäller omhändertagande av ev. föroreningar från båtar.

En spolplatta i hamnen är något som kommer ta längre tid att verkställa men på sikt kommer denna bidra med miljömässiga vinster. Det förhindrar även förorenat vatten att nå havet då den anvisade ytan för tvätt sluter systemet. Detta tillvägagångssätt ligger i linje med Hav- och vattenmyndighetens riktlinjer om att minska spridningen av kemikalier från fritidsbåtlivet.

Förslagets påverkan på nuvarande uppställningsplats, Mellby 3:121 & Mellby 3:10

Utvecklingen av hamnen i Kivik är ett steg i riktningen mot en hållbar kommun, där hamnen kan medverka till en hållbar framtid. Utvecklingen av den södra delen av hamnen, Kiviks hamn etapp 2, blir ett naturligt steg att ta efter att utveckling skett i hamnens norra delar, Kiviks hamn etapp 1. Planen bedöms ha positiva effekter för Kivik då en hårdgjord och ändamålsenlig utökning av platser kan anläggas för båtägarna i Kiviks hamn.

Vatten

Grundvattnet i vattentäkten Skogsdala som angränsar Kivik håller både god kvalitativ och kvantitativ status. Under sommarmånaderna når nyttjandegraden sin topp och är dricksvattenförsörjningen från denna källa är då inte tillräcklig. En överföringsledning för dricksvatten planeras att stå klar under 2022, vilket kommer öka kapaciteten.

Havet utanför Kivik bedöms enligt statusklassning som måttlig med möjlighet att uppnå god ekologisk status till 2027. Här finns dock en osäkerhet kring denna bedömning då den beror på de upprustningar som sker av kommunens reningsverk. Meningen är att förbättrad rening ska ske, och även inkludera läkemedelsrester. Utsläppsvattnet väntas bli så renat att det håller badvattenkvalitet. Tillbyggnad av reningsverket i Simrishamn invigdes under våren 2019 och tillbyggnad av reningsverket i Kivik är färdigställd vid årsskiftet 2020/2021 och i full drift.

Den kemiska statusen i havet uppnår ej god status. Ämnena bromerande difenyleter och kvicksilver, som överskrids runt i stort sett hela Skånes kust, drar ner statusklassningen.

Planförslaget bedöms inte påverka grundvattnet negativt då ingen ny bebyggelse tillåts i området.

Planområdets läge i nära anslutning till havet innebär att i princip allt dagvatten avvattnas direkt ut i Östersjön. På många sätt ändras inte detta förhållande utav ett genomförande av detaljplanen. Förutom den nya och utökade båtuppställningsplatsen, som anläggs med ej genomsläpplig beläggning och avskiljning för uppsamling av dagvatten, samt L-stöd som barriär mellan markområdet och havet, bedöms risk för spridning av miljöfarliga ämnen vid arbete med båtar minimeras.

Avvattning från den förorenade ytan sker direkt ut i Kiviks hamn. Många hamnar är i stor utsträckning redan negativt påverkade av den verksamhet som bedrivs i och kring hamnbassängen. Vilket också är fallet med hamnen i Kivik. Hamnen och hamnbassängen kan inte ses som en naturlig strandmiljö, varför eventuell negativ påverkan kan anses försumbar då den inte nämnvärt påverkar situationen till det sämre. I förlängningen antas en flytt av båtuppställningsplatsen medföra förbättring då aktiviteter som riskerar att förorena upphör vid idag befintlig plats, vilket i bidrar till en minskad risk för spridning och miljöpåverkan till hamnbassängen.

Även om Kiviks nya reningsverk inte inkluderas i denna detaljplan. Skapar denna detaljplan möjligheter för att i framtiden bättre kunna säkerställa skyddsåtgärder mot stigande havsnivåer och erosion. Hot som riskerar att medföra en stor negativ miljöpåverkan om till exempel reningsverket översvämmas. Skyddsbestämmelserna n_1 och n_2 hanterar denna risk. Dessa skyddsbestämmelser är genomgående i detaljplanen och medverkar till att skydda hela området. Vilket

gör att föroreningar vid till exempel den utökade båtuppställningsplatsen inte heller kan laka vid ett högvattenstånd.

Miljökvalitetsnormer för vatten bedöms utifrån detta planförslag inte påverkas negativt, snarare ges möjligheter för utveckling i en positiv riktning i denna del av Östersjöns kustvattenmiljö.

Geoteknik

Stora delar av planområdet ligger under 3 m ö h och riskerar att översvämmas vid höjd havsnivå. Området består av hårdgjorda ytor i form av hamnutfyllnad och löst geologiskt material i form av sand och lera.

Kiviks hamn är en hamn som redan idag vid vissa väderleksförhållanden är en utsatt plats för vindar och vågor. Det kan inte uteslutas att man på lång sikt, vid framtida havsnivåhöjningar, måste bygga ut piren för att skydda sig mot högvattenstånd/våguppsköljning. Anpassning till en förändrad havsnivå får förekomma mot att åtgärden provas genom bygg- eller marklov. Förutom vid område markerade med n₁ och n₂ där erosionsskydd inte kräver marklov. Bygglov behöver dock sökas så att eventuella skyddsmurar över 50 cm är förenliga med hamnens kulturmiljö.

Då botten i hamnen består av löst geologiskt material som förflyttar sig varpå djupet inte kan garanteras, kan framtida muddringsarbeten bli aktuella. Framtida muddring i hamnen bör föregås/samordnas med en arkeologisk utredning då lösa föremål hittats här.

Luftföroreningar

Miljökvalitetsnormerna för utomhusluft enligt 5 kap miljöbalken gäller för svaveldioxid, bly, kvävedioxid, kolmonoxid och partiklar (PM 10). Regeringen har fastställt miljökvalitetsnormer för utomhusluft för kvävedioxid, svaveldioxid och bly. Om normerna överskrids skall kommunen upprätta ett åtgärdsprogram för att nå normen.

Miljökvalitetsnormerna inom Simrishamns kommun bedöms inte överskridas. Luftföroreningarna ligger inom godtagbara nivåer inom planområdet. Trafiksituationen från den förändring som planförslaget innebär bedöms inte förändra nivåerna för befintlig bebyggelse.

Markradon

Baserat på SGU:s kartdatabas samt genomförda radonmätningar i inomhusmiljö gjorda av Ystad-Österlenregionens miljöförbund klassificeras planområdet som normalriskmark (Lågriskmark 0–10 kBq/m³, normalriskmark 10–50 kBq/m³ och högriskmark >50 kBq/m³). Normalriskmark innebär att byggnader ska uppföras radonskyddade.

Hälsa och säkerhet

Vägtrafikbuller

Buller definieras som allt oönskat ljud. I Sverige används främst två olika mått för att beskriva buller. Det första är ekvivalent ljudnivå (L_{eqv}), vilket är ett mått på medelljudnivån under en viss tidsperiod, exempelvis ett dygn. Det andra är maximalljudnivån (L_{max}), som är den högsta tillfälliga ljudnivån som förekommer under en viss tidsperiod, exempelvis ett dygn. Trafikbuller redovisas vanligen i enheten decibel A, dB(A). Då upprättande av detaljplanen påbörjades efter 2015-01-02 är Förordning (2015:216) om trafikbuller vid bostadsbyggnader gällande för denna plan och följande riktvärden skall efterlevas:

- högst 60 dBA ekvivalent ljudnivå vid alla bostadsfasader
- högst 65 dBA ekvivalent ljudnivå vid alla bostadsfasader då bostäder om högst 35 m²
- om 60 dBA ekvivalent ljudnivå överskrids vid någon fasad behövs bullerskyddad sida med högst 55 dBA ekvivalent ljudnivå samt högst 70 dBA maximal ljudnivå nattetid utanför minst hälften av bostadsrummen i varje lägenhet, maximal ljudnivå får överskridas högst fem gånger per natt mellan kl. 22.00 och 06.00.
- uteplats med högst 70 dBA maximal ljudnivå och högst 50 dBA ekvivalent ljudnivå, maximal ljudnivå får överskridas med högst 10 dBA fem gånger per timme mellan kl. 06.00 och 22.00.

Baserat på trafikmätningar håller sig bullervärdena inom angivna nivåer. Detaljplanen syftar till att minska biltrafik i området. Utifrån planförslaget bedöms inte bullervärdena överskridas då trafikmängden inte väntas öka.

Klimatförändringar och erosion

Genom att kontinuerligt följa upp utvecklingen och införa åtgärder efterhand som de blir nödvändiga bedöms problematiken hanteras. Då det handlar om att skydda befintlig bebyggelse finns det en fördel i att under tidens gång ha möjlighet att anpassa åtgärderna så att bästa möjliga skydd uppnås. Prognoser och förutsättningar förändras varför det också är omöjligt att idag ange exakt vilket skydd som i framtiden kommer att fungera bäst. Genom att i detaljplanen möjliggöra för införandet av skyddsåtgärder inom de allmänna platserna bedöms risken idag, och för en överblickbar framtid innan havet stigit till verkligt problematiska nivåer, vara hanterad. Precis som att prognoser förändras och att havet väntas stiga accelererande görs också bedömningen att denna detaljplan behöver göras om i takt med dessa förändrade förutsättningar. De i detaljplanen föreslagna åtgärderna ses som fullgoda i ett för frågan om klimatförändringar och stigande hav i ett kortare perspektiv, i ett långsiktigt perspektiv ses inte förslagen i denna detaljplan som tillräckliga.

Nya skydd måste utredas noga då de kan ställa till bekymmer för närliggande område, att problematiken flyttas till annan plats. Det är också viktigt att utreda om skyddsåtgärder kan ha en negativ påverkan på miljön. Skydden behöver vara varaktiga vilket innebär att påverkan kan ske under lång tid.

I och i nära anslutning till hamnen finns en mängd olika byggnader och verksamheter, en stor andel av de byggnader som i ett första skede riskerar att direkt påverkas av höjda havsnivåer är de gamla fiskebodarna samt ett mindre antal verksamhetslokaler.

Bebyggelsen i hamnen är av en mindre skyddsvärd karaktär än exempelvis bostäder. Flertalet av byggnaderna är äldre fiskebodar som främst nyttjas för och av det lokala båtlivet. Vidare har verksamhetslokalerna framför allt en mer säsongsbetonad karaktär. Bebyggelsen i hamnen består självklart både av rumsliga och ekonomiska värden, samtidigt som de ingår i en hamnstruktur vilken oundvikligen är havsnära, det medför en ökad risk för påverkan av havet.

Bebyggelsen är inte av en sådan karaktär att en tillfällig översvämning kan anses vara förödande för enskilda byggnader. Användningen av byggnaderna kan inte heller anses vara av en sådan karaktär som medför ett förödande händelseförlopp vid en tillfällig översvämning, detta säkerställs genom att tillståndspliktiga verksamheter inte tillåts.

Inom planområdet finns det inga bostäder som kan påverkas av höjda havsnivåer.

Parallellt med detta planarbete pågår arbete med att ta fram en kommunal klimatanpassningsplan. I denna kommer frågan om stigande hav och behov av framtida åtgärder förtydligas.

Risker (farligt gods mm.)

Farligt godsled

Skyddsavstånd mellan planområdet och väg 9, som är led för farligt gods, är väl tilltaget varför denna inte anses utgöra ett hinder. Avståndet mellan planområdet och väg 9 är cirka 460 m.

Elektromagnetiska fält

Inga kända elektromagnetiska fält förekommer inom planområdet.

Natur- och kulturmiljö

Naturmiljö och biologisk mångfald

Planförslaget bedöms medverka till och ha positiva effekter på biologisk mångfald och naturmiljö. I södra delen av planområdet pågår parallellt med detaljplanen ett arbete för att bilda ett naturreservat i syfte att bevara viktiga naturvärden.

Hushållning med naturresurser

Planförslaget bedöms inte ha några negativa effekter på jordbrukslandskapet.

Kulturmiljö

Planförslaget bedöms påverka kulturmiljön positivt då hamnens funktion och befintliga strukturer ses över och utvecklas. Genom att lyfta viktiga funktioner och tillgängliggöra hamnen bättre länkas samhället mot havet.

Inom planområdet finns följande fornlämning: RAÄ Södra Mellby 65:1, RAÄ Södra Mellby 120:1, RAÄ Södra Mellby 120:2. I direkt eller nära anslutning till planområdet finns följande fornlämningar: RAÄ Södra Mellby 42:1, RAÄ Södra Mellby 190. (se avsnitt: *Förutsättningar - Kulturmiljö*, för en genomgång av berörda fornlämningar.)

Det krävs särskilt tillstånd enligt 2 kap kulturmiljölagen (KML) för ingrepp i fornlämning varför samråd med Länsstyrelsens kulturmiljöenhet ska genomföras i god tid innan markingrepp företas. Påträffas ytterligare fornlämningar i samband med markarbeten skall dessa, i enlighet med 2 kap 10 § kulturminneslagen, omedelbart avbrytas och Länsstyrelsen underrättas. Inga förändringar planeras i dessa delar av planområdet.

Sociala konsekvenser

Befolkning och service

I Kivik bor många barnfamiljer och äldre, en utveckling av hamnområdet bedöms gynna alla.

Barnperspektivet

Från och med den 1 januari 2020 är Barnkonventionen lag. Checklistan för barnkonsekvensbeskrivning finns som bilaga till planbeskrivningen. Vid utarbetande av planförslaget har hänsyn till barns intressen, behov och situation i enlighet med barnkonventionen tagits.

Tillgänglighet

Vid utarbetande av planförslaget har kravet på god tillgänglighet och användbarhet för funktionshindrade beaktats. Hur kraven på tillgänglighet i 12 § BVF (byggnader) samt 3 kap 15 § PBL (tomter) i detalj kommer att tillgodoses avgörs i samband med byggnads- och markprojekteringen och därmed vid kommande bygglovsprövning och bygganmälan.

Säkerhet och trygghet

Planförslaget bedöms kunna leda till en säkrare offentlig miljö att vistas igenom bland annat gångfartsområde, en miljö i trafiken där fordonens hastighet anpassas efter gående.

Genomförandefrågor

En genomförandebeskrivning har till uppgift att redovisa de organisatoriska, tekniska, ekonomiska och fastighetsrättsliga åtgärder som behövs för att åstadkomma ett samordnat och ändamålsenligt genomförande av detaljplanen. Genomförandebeskrivningen har ingen rättsverkan. Detaljplanens bindande föreskrifter framgår av plankartan och planbestämmelserna. Genomförandebeskrivningen förtydligar detaljplanens syfte ur genomförandesynpunkt.

Detaljplanen föreslås genomföras i enlighet med PBL (2010:900) som standard planförfarande.

Tidplan

Tidplan

Samråd, vår 2021

Granskning, höst 2021

Antagande 2022

Genomförandetid

Genomförandetid är 15 år från det datum detaljplanen får laga kraft.

Markägarförhållande

Simrishamns kommun äger Mellby 3:121, Mellby 3:10, Mellby 3:117 samt Mellby 54:1 och Mellby 54:2

Arrende

Mellby 54:1 är utarrenderad i 4 olika områden

Arrendeavtal

För ett genomförande av detaljplanen kan arrendeavtal komma att behöva ses över och eventuellt sägas upp.

Tomträttsavtal

Mellby 54:2 Kiviks Ål & Laxrökeri Ab

Ansvarsfördelning

Allmänplatsmark

Simrishamns kommun är huvudman för allmän platsmark.

Kvartersmark

Markägare/tomträttsinnehavare ansvarar för kvartersmark i planområdet.

Fastighetsrättsliga frågor

Fastighetsbildning

Ingen fastighetsbildning behövs om inte skyddsåtgärder genomförs.

Ekonomiska frågor

Plankostnad

Planarbetet bekostas av Simrishamns kommun.

Planavgift tas ut i samband med bygglov/bygganmälan inom kvartersmark för hamn-, handel- och centrumverksamhet.

Tekniska frågor

Ledningar

Planen medger ingen ny bebyggelse, varför ingen ledningsdragning föreslås att ändras.

Arkeologi

Påträffas fornlämningar i samband med markarbeten ska arbetet omedelbart avbrytas och länsstyrelsen underrättas enligt 2 kap 10 § 2st KML

Vattenverksamhet

Uppförande av anläggningar t. ex översvämnings- och erosionsskydd som uppförs inom vattenområden definieras som vattenverksamheter. Med vattenområde avses ett område som täcks av vatten vid högst förutsebara vattenstånd.

Vattenverksamheter är generellt tillståndspliktiga, men kan i vissa fall vara anmälningspliktiga.

Detaljplaner

Om föreslagen detaljplan antas och får laga kraft upphör tidigare detaljplan att gälla inom planområdet, men fortsätter att gälla som tidigare utanför det nu aktuella planområdet.

ADMINISTRATIVA FRÅGOR

Upphävande av detaljplan.

Då del av *Förslag till stadsplan för Kiviks Municipalsamhälle (nr 1.)*, fastställd 1948-02-20, efter denna plans genomförande inte fyller något syfte föreslås denna del upphävas.

Medverkande

I planarbetet har David Tufvesson, planarkitekt, Linda Larsson, biträdande planeringschef, Anna Eliasson, stadsarkitekt & planeringschef, Maria Adolfsson, ekolog, Mikael Ferngård, lantmäteringenjör, Fredrik von Segebaden, hamnchef, Sofie Bredahl, turismchef. medverkat.

Planeringsenheten

Oscar Karlsson

Planarkitekt